

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
Pop. (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558
Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

3181

Dr. Ramassetter Róbert

L. Diszter 2. II. 5.

Budapest

85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 1.50

1925 március 12 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfoiyam * 59 szám

5685. Adár 16

Kétezeröttszáz lej

Valahogy azt ne higgye valaki, hogy a kétezeröttszáz lej, amire némi utalás tör-
tént a címben, a kormány talán folyósítani
akarja a köztisztviselőknek, vagy talán éppen
a nyugdíjasoknak. Nem, erről igazán nincsen
szó, a köztisztviselők még mindig nem kapják
felemelt illetékeiket, azokat a nyugdíjasokat
pedig, akik az éhenhalás jajszával háborgat-
ják a kormány lelkiismeretét, azzal csitítják
el, hogy várjanak, míg megszavazzák az új
nyugdíjtörvényt. A nyugdíjasok mit tehetnek
egyebet, a legvégső nyomoruságtól riadt szemek-
kel figyelik, hogyan nem bir egy törvény-
javaslat négy év alatt sem a világra jönni.

A gazdasági természetű törvényjavaslatokkal,
amelyek mázsányi sulyokat raktak az adózó
polgárság vállára, sokkal jobban sietett a kor-
mány, amely közel háromszázöttszáz uralma
alatt tanubizonyosságot tett amellett, hogy gaz-
dálkodásának csak a „követel” rovatát vezeti
erélyesen, a „tartozik” rubrikát pedig szíves
örömmel hanyagolja el.

Ezt a „követel” rovat-ot, azaz nekünk pol-
gároknak az államháztartással szemben fennálló
kötelezettségünket, a kormány valahogy úgy
értelmezi, mint egy Archimedes-csavarral el-
látott prést, amelyet végnélkül lehet csavarni.
Hogy ezalatt az éktelel présnyomás alatt az
adófizetők százezrei végre is összeroskadnak,
az úgy látszik, nem igen érdekli a kormányt
talán éppen attól a gondolatától vezette, hogy
mire ez a nagy katalizma bekövetkezhetik,
addigra a kormány rudja új kezekbe siklik át
és hadd törje majd az új kormány a fejét a
szanaláson.

Tegnap új tételt állított be a kormány a
„követel” rubrikába. Kétezeröttszáz lejre rug-
fél ez a tétel és fizetnie kell mindenkinek, aki
külföldi utazásához szükséges utlevélét ki akarja
váltani. A külföldi utazásoknak ilyenformán
való sulyos megnehezítése nemcsak elkeseredé-
sekre, de komoly aggodalmakra is tápot adhat.
Mert a külföldi utaknak legnagyobb része nem
személyi, sem pedig családi ügyekben, hanem
az ország közgazdasági életében elsőrendű fon-
tossággal bíró kereskedelmi ügyekben történik.

Míg más országokban a felelős tényezők
minden lehető elkövetnek, hogy a külföldi
utazások nehézségeit a lehető legminimálisabbra
redukálják, addig nálunk ennek homlokegyenest
az ellenkezője történik.

Már maga az utlevélvizsgálat is a legelmé-
sebb gépezet — hódoló elismerés illeti azt,
akinek az agyában megfogamzott — és a maga
bonyolult mechanizmusában minden kerék azt
a célt szolgálja, hogy ki ne juthasson az ország
határain túl az, akinek csak egy fillér adótár-
tozása is van.

Már az eddigi rendszer szerint is óriási
anyagi megterhelést jelentett az utlevél meg-
szerzése. A kétezeröttszáz lej újabb adó pedig
olyan új arculcapását jelenti az ország polgá-
rainak, amire az utóbbi időkben sem volt példa.
Mi pedig mostanig igazán báránytűrelemmel
néztük, hogyan nyit a kormány egyre újabb-
újabb tételeket háztartáskönyvének „követel”
rovatában, de azt hisszük, hogy előbb-utóbb
mégis csak lezárják ezeket a lapokat, hogy
felüssék végre a „tartozik” rovatot amelynek
félakkorán erélyes kezelésével is bőven meg-
volnánk elégedve.

A „Morningpost” Duca beszédéről

London, március 11. A „Morningpost” be-
számol Duca Magyarországot érintő beszédének
magyar körökben tett hatásáról. A cikk a le-
fegyverzésre vonatkozólag utal a honvédelmi
miniszter legutóbbi beszédére, amely kimutatta,
hogy a szomszédos államoknak hatszáz ezer főnyi
hadseregük van, míg ezzel szemben Magyar-
országnak alig harmincezer katonája van.

A G. osztály volt foglyai leleplezik Székely Bélát

Felvonulnak a tanuk. Tanuskodik a kelenföldi laktanya
börtönre is

(Cluj-Kolozsvár, március 11. Az Uj Kelet
munkatársától.) Az Uj Kelet mai számának
közleménye, amelyben megállapítottuk, hogy
Szász Béla, a fehér terror hírhedt G. osztálya-
nak helyettes detektívönöke, ki Klein Imrét
hóhétközre juttatta és a Landau-ügyilkosságnak
is részese volt, Székely Béla néven Marosvá-
sárhelyen tartózkodik, — országos feltűnést kel-
tett. Ez annál érthetőbb is, mert Szász alias
Székely Béla, a „Brassói Lapok”-nak marosvá-
sárhelyi munkatársa. Természetesen kétség sem
fér ahhoz, hogy a „Brassói Lapok” nem is-
merte Székely Bélának kalandos múltját.

Kétségbenvonhatatlan bizonyítékainkat most
részben módunkban van nyilvánosságra
hozni és pedig teljesen megbízható tanu-
alomságok alapján.

Amint ismeretes, a fehér terror idején több
román állampolgár hónapokig senyedő borzal-
mas kínzások között a Hadik-utcai és a kelen-
földi laktanyákban, ahonnan azután Mosoiu
tábornok erélyes intervenciójára tudtak csak,
bár összetört testtel, megszabadulni. A terror-
laktanyáknak három olyan román foglya tanu-
skodik most Székely Béla ellen, aki magas ve-
zetőállásokat töltenek be és szavahihetőségük
minden kétségen felül áll. A vizsgálat érdeké-
ben a neveket ma még nem hozhatjuk nyil-
vánosságra.

Dr. M. T. vármegyei orvos,

ismert sportember, kinek budapesti kalandja
annak idején országos feltűnést keltett, s akinek
ügyében Bukarestben népgyűlést is tartottak,
Szász-Székely Bélával való találkozását a követ-
kezőképen mondotta el:

— Legelőször a G. osztály Szerecsen-utcai
irodájában találkoztam Székely Bélával, aki
akkor a G. osztály helyettes detektívönöke
volt és Szász Béla néven szerepelt. Letartóztá-
tásom után ő volt az, aki vállaltára fogott.
Mindjárt feltűnt, hogy románul kezdett velem
beszélni. Elmondotta, hogy segíteni tudna raj-
tam, ha egyet-mást elmondanék neki a romá-
niai dolgokról. Észrevettem, hogy Szász Béla
be akar ugratni. Azután

nyíltan fel is szólított, hogy lépjek a G.
osztály szolgálatába.

Amikor látta, hogy nem állok kötélnek, hosszú
időn át fogházról fogházra hurcoltatott és
így próbált rám hatni. Mosoiu tábornok inter-
venciójára azután kiszabadultam, de mindennap
jelentkezni kellett. Egy napon azután felszó-
lított kaptam, hogy

menjek ki Pest-Szent Lőrincre Szász-Szé-
kely Bélához,

aki ott egy kis házat vett magának. Kimentem,
Székely újra felszólított, hogy lépjek a G.
osztály kémszolgálatába. Elmondotta Szász Szé-
kely Béla azt is hogy a Landau-ügy miatt kel-
lemetlenségei vannak és Bécsbe kénytelen ki-
menni. Különben magam is hallottam, amikor
szörnyű kínzásokkal Szász Béla vezetésével a
fehér terroristák Landauval elbántak.

Székely Bélával azután Kolozsváron
a Dacia-kávéház előtt találkoztam megint,
ahol egy P. nevű ur kíséretében volt.
Azonnal eszembe jutott minden szenvedé-
seim és bosszút akartam rajta állni, P.
ur azonban közbevetette magát és fontos
okokra hivatkozva arra kért, hogy ne

bántsam. Tudomásom van arról, hogy
Székely Béla Marosvásárhelyre ment,
ahol újságíró.

Beszélgést folytattunk a dr. M. T.
által megnevezett P.-vel is, aki megerősí-
tette a jelenet lefolyását, közölte azt is,
hogy a marosvásárhelyi Székely Béla a
„Brassói Lapok” munkatársának személye
azonos azzal, akiben dr. M. Kolozsváron
felismerte a budapesti G. osztály Szász
Béláját. P. ur Székely (Szász) Bélával egy
Kolozsváron, mint Marosvásárhelyen ta-
lálkozott.

Egy másik, teljes adatokat szolgáltató ta-
nuja ennek az ügynek P. V. dr., egyik nagy
közkönyvtár igazgatója. Dr. P. V.-t a buda-
pesti utlevélvizsgálóban Szász Béla, a G. osztály
helyettes detektívönöke tartóztatta le minden
ok nélkül. Szász Béla bevitte őt a G. osztályba,
ahol mint kémgyanusat kezelték és Szász Béla
nyolcszor-tízszer borzalmasan összeverte. A
G. osztály szolgálatában állott egy Leanca
Theodor nevű bukovinai származású kém is,
aki Szász Bélának jobbkeze volt és agent pro-
vokatőrnek akarta felhasználni. Mikor Leanca
átszökött Romániába, elfogták és öt évi börtö-
nre ítélték.

Székely Béla pályafutásáról a legkimerítőbb
adatokat

P. L. vármegyei főirodaigazgató szolgál-
tatta.

P. L. a belügyminisztérium fordítóosztályában,
mint román fordító együttműködött Szász Bé-
lával, aki ott eredeti nevén, mint Székely Béla
szerepelt. Teljesen ismeri Székely Béla származá-
sát, pályafutását s tudja róla azt is, hogy
Bukarestben, mint tanító és egyben mint hiva-
talos kém működött. Közvetlenül a román há-
boru kitörése előtt tért vissza Budapestre és
nyert elhelyezkedést a belügyminisztériumban,
ahol a fordítási osztályban volt, de mindenki
tudta róla, hogy hivatalos kém. A háboru során
azután hallott arról is, hogy Székely Béla
román kémszolgálatot is teljesített.

A kommün idején vörös terrorista volt

s annak bukása után menekülnie kellett. Sop-
ronba és Bécsbe menekült, majd visszatért,
a G. osztály helyettes-detektívönöke lett és
mint ilyen, résztvett a Landau-féle halálos val-
latásban. Tudomása szerint nagy része van Szé-
kely Bélának, aki, mint fehér terrorista Szász
Béla név alatt szerepelt, dr. M. T. román or-
vos, ismert sportférfi megkínóztatásában is.

Akad azonban olyan tanu is, aki nem mint
fogoly volt Szász-Székely Béla keze alatt, ha-
nem mint a

kelenföldi borzalomlaktanya egyik börtö-
nőre.

Timár Viktornak hívják és ő volt, aki dr. M.
T. celláját őrizte. Timár elmondja, hogy Szász
Béla és társai naponta háromszor-négyszer jöt-
tek ki autójával a kelenföldi laktanyába és ott
a legborzalmasabb kínzásokat végezték, úgy,
hogy rágondolni is borzalom. Szász Béla és
társai voltak azok, akik halálra kínozták Landaut.

Ime kétségtelen beigazolást nyer tehát, hogy
a bukaresti és azelőtt kolozsvári újságíró és
kém Székely Béla azonos a G. osztálynak azzal
a detektívönök-helyettesével, aki ott Szász Béla
néven szerepelt. Beigazolást nyert, hogy az a
Szász Béla G. osztálybeli h. detektívönök, aki

Románia ellen szit a szerb sajtó

A „Politika” cikke a romániai szerbek helyzetéről

Néhány hét előtt beszámolt az Uj Kelet arról, hogy a román kormány jegyzőket intézett a jugoszláv kormányhoz, amelyben tiltakozik a szerbiai román kisebbség elnyomása ellen és a bezárt macedóniai román iskolák újból való megnyitását követeli. Mintegy válaszul erre a jegyzőkre a legtekintélyesebb belgrádi újság: a „Politika” vezető cikkében intéz támadást Románia ellen és felsorolja a Románia területén élő szerb kisebbség panaszait.

Idézünk néhány szemelvényt a „Politika” című belgrádi napilap március 5-iki cikkéből: „Sem a törökök, sem a magyarok alatt nem volt olyan nehéz a helyzete a bánáti szerbeknek, mint most a románok alatt...”

Majd tovább:

„Panaszok garmadája érkezik lapunkhoz, Romániába szakadt véreinktől. A szerb kereskedőt kizárják az árveréseken való pályázatot lehetőségéből, elvették a földjeiket és mindezek dacára a romániai sajtó nap-nap után a Jugoszláviában élő románok elnyomásáról ír dörgedelmes vezércikkeket.

A szemelvényeket minden kommentár nélkül adjuk közre. Nem akarjuk minden további nélkül elhinni a legnagyobb és legelterjedtebb szerb újság uszító vádjait. De leszögezzük a tényt, hogy nagyon furcsa a két szomszédos ország közötti harc a nemzeti kisebbségek miatt. Valószínűleg egyik országban sem a legrosszabbak az állapotok, kisebbségnek lenni sehol sem jó. Még furcsább azonban az a körülmény, hogy két olyan szomszédos ország küzd egymás ellen, amely államokat a szövetség kívül királyok nása is köt egymáshoz.

Nemzetközi szélhámosokat tett ártalmatlanná a budapesti és a bécsi rendőrség

Az utlevélnélküli elegáns hölgy

(Budapest, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Európai hírű szélhámosokat tett ártalmatlanná a budapesti rendőrség. A Bécs-Budapesti vonaton tegnap az utlevélvizsgálat alkalmával az egyik vezető rendőrkapitány fel-tűnt egy rendkívül elegáns hölgy, akinek nem volt utlevele. A rendőrkapitány Hegyeshalom-nál leszállásra kényszerítette az elegáns hölgyet, majd börtöndjeit megvizsgálva, szenzációs fel-fedezésre bukkant. Kétségkívül megállapította ugyanis, hogy

az elegáns hölgy a cégen keresett Freib-berger Szeréna, aki Musuk Irmával és Jaró Gusztáv sofförrel Európa minden nevezetesebb városában és előkelő fürdő-helyein kalandvágyó férfiakat fosztott ki.

Jaró rendszerint lovagi címet használt és jószabású frakkján különböző rendjeleket hordott. Ez a trio Párisban, Velencében, Davosban, Santmorióban, Milanóban és a Rivierán millió-kat harcsolt össze ily módon. A börtön tüze-tesebb átvizsgálásánál a legdrágább hermeline-ket, egy nagyértékű esinesila-bundát, csipkés felhőneműeket, estélyi ruhákat, ékszereket és több, mint félmilliárd értékű idegen valutát találtak.

Freiberger Szeréna kézrekerülésével egyide-jűleg a két tettestársát is elfogták Bécsben, Musik Irmát zsebtolvajlás közben fogták el az egyik villamoson, amelyen Jaró is jelen volt, de Jaró megszökött úgy, hogy a rendőrségnek csak nehezen

sikerült újból elfogni abban a pillanatban, amikor az egyik szállodából börtöndjeivel éppen szökni akart.

Mindkettőjükönél rengeteg értéket találtak. A budapesti rendőrség a szélhámosok kiadatása iránt eljárást indított.

Freiberger Szeréna zalai parasztszülők gyer-meke, aki csupán két elemi végzet, de francia, német és olaszországi utazgatásaiban biztos fel-lépést és elegáns megjelenésre tett szert.

* Oradea-Maren hirdetésekét, előfizetése-ket felvesz és reklamációkat elintéz az Uj Kelet nagyváradi képviselője, Blum Zsigmond. (Ezredvi emléktér) Parcul Eminescu 2. sz. (Ernyőüzlet).

Incidens Coolidge beiktatásán

Dawes alelnök megtámadta a szenátust

(Newyork, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Coolidge elnök hivatalbalépése nem mult el szenzáció nélkül. Coolidge elnöki proklamációjá-nak felolvasása után kivette az esküt Dawes al-elelnöktől, aki hivatalból egyben a szenátus elnöke. Dawes alelnök ezután székfoglaló beszédet mondott olyan hangnemben és olyan tartalommal, amilyen beszéd még nem hangzott el soha az Egyesült-Államok elnökének beiktatásánál.

Dawes beszédében felhasználta az alkalmat arra, hogy élesen kikeljen a szenátus elavult házszabálya ellen. Öklével az asztalra csapott és indulatosan kijelentette, hogy nem nyugszik addig, amíg a szenátus házszabályait meg nem változtatja. Szük-

ség esetén a népre fog apellálni — mondotta — és gondoskodni fog arról, hogy a szenátus végre a nép érdekében dolgozzék és ne fecsérelje hiába-valóságokra az idejét. A szenátus eddigi munkája nem volt hasznos és céltudatos és ezen sürgősen változtatni kell.

A feltűnést keltő beszéd nagy megdöbbenést keltett a szenátus tagjai között, bár voltak sokan, akik helyeselték Dawes fejtegetéseit. Ezután Dawes alelnök kivette az esküt a szenátoroktól. A beszéd következtében az amerikai közvélemény teljesen Dawes mellé állt, akinek eddigi tekintélye és nép-szerűsége hallatlanul megnövekedett.

Bukaresti lapok újra a kormány bukásáról beszélnek

(Bucuresti-Bukarest, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Adeverul” ma délután meg-jelenté száma azt a hírt közli, hogy a kormány ez ülésszak végén elhagyja helyét. Az „Adeverul” szerint Orمولu külföldi utjáról hazatérve kijelentette, hogy Románia jelenlegi kormánya nem tud külföldi hitelt szerezni. Hír szerint a kormány ezen értesülés hatása alatt szánta rá magát a távozásra.

Németország katonailag soha sem lesz világhatalom

Nyilatkozott az Egyesült-Államok volt berlini követe

(Newyork, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Houghton volt berlini nagykövet, akit mostanában neveztek ki az Egyesült-Államok londoni követévé, nyilatkozatot adott az egyik newyorki napilapnak, amelyben határozottan megécáfolja azokat a híreszteléseket, mintha Németországban nagy fegyverkészletek lenné-nek, úgy, amint a szövetségközi ellenőrző bi-zottság jelentette. Houghton ezzel kapcsolato-san úgy nyilatkozott, hogy Németország lénye-gében le van fegyverezve.

Az újságírónak azon kérdésére, vajjon Né-metország lesz-e ismét olyan világhatalom, mint

amilyen a háboru előtt volt, Houghton azt vá-laszolta, hogy nézete szerint Németország soha sem lesz olyan nagy katonai hatalom, mint a háboru előtt volt, gazdaságilag azonban ismét meg fogja szerezni régi hatalmát.

A szövetségközi katonai ellenőrző bizottság jelentésével kapcsolatosan egyébként Herriot is nyilatkozott a londoni „Westminster Gazette” című lapnak és azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy az ellenőrző bizottság jelentése nem mindenben felel meg a tényeknek, mert meggyőződése szerint Németországban a köztár-szági államforma tartós lesz.

Megszüntetik az erdélyi kényszeregyezési eljárást

(Bucuresti-Bukarest, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután minisztertanács volt, amelyen elhatározták, hogy az Erdélyben jelenleg érvényben lévő kényszeregyezési eljárást megszüntetik. A minisztertanács ezután újlag leszögezte, hogy a Vadul Comercial nem iktatja törvénybe és azlethelyiségek bérszerződését egy nappal sem hosszabbítja meg.

A miniszterelnök

nyelvkoncessziókat ígért a kisebbségeknek

Beterjesztették a hullajavaslatot a szenátusban. A szászok a világ közvéleményére apellálnak

(Bucuresti-Bukarest, márc. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szenátusnak ma izgalmas ülése volt, amelynek különös jelentőséget adott Bratianu Jonel miniszterelnök felszólalása a kisebbségi kérdésben. Ugyancsak a szenátus elé került a hullakérdést rendező törvényjavaslat is. A szenátus ülését három óraker nyitották meg. Anghelozcu közoktatásügyi miniszter tör-vényjavaslatot terjeszt elő a tanítók hitelszö-veketzetére vonatkozó törvény néhány para-grafusának módosításáról.

Toma Jonescu szenátor, a bukaresti orvosi fakultás dékánja terjeszti ezután elő törvény-javaslatát a hullatgy rendelkezésére vonatkozó-lag. A törvényjavaslat két rövid szakaszból áll és a következőket tartalmazza:

Kötelezővé teszi, hogy az országban lévő valamennyi orvosi fakultás rendelkezésére bo-csásának minden olyan kórházban elhalt egyén hulláját, vagy általában a talált hullát vallási és nemzetiségre való tekintet nélkül, melyet három napon belül a halott családja ki nem kér magának. A halott családja alatt csak ne-gyedizigleni rokon érthető.

Ezután megkezdették a közigazgatási tör-vény tárgyalását, melyhez legelőnek dr. Poloni Artur szász szenátor szólalt fel. Élesen támadja a törvényjavaslatot, amely teljesen ellenkezik a kisebbségi jogok szellemével és így azt a ki-sebbségek nem fogadják el. Kijelenti, hogy amennyiben a kormány nem hajlandó e tör-vényjavaslatot a kisebbségeket fenyegető sérel-meket orvosolni, úgy akkor a szászok a világ közvéleményéhez fordulnak és így fogják ki-harcolni jogaikat.

Poloni beszédére azonnal szólásra emelke-dett Jonel Bratianu miniszterelnök és kezében a párisi szerződéssel azt vitatta, hogy Románia

többet tesz a kisebbségekért, mint amennyit a kisebbségi szerződés előír. Visszautasítja a szász szenátornak a külfölddel való fenyegetőzését.

— Románia — mondotta a miniszterelnök — azt akarja, hogy a kisebbségek részére bé-kés és jó életet biztosíthasson, de nem tűrheti meg a polietnikus állam teóriáját.

Bratianu azzal a szenzációs kijelentéssel fe-jezte be beszédét, hogy a kormány kész min-den olyan módosítását a törvényjavaslatnak el-fogadni, amely az adminisztráció nyelvére vo-natkozik ott, ahol a kisebbségek nagyobb szá-mban élnek. Ugyancsak hajlandó a községek polgármestereire vonatkozó szakaszokon is a kisebbségek kívánságai szerint módosítani.

Gibonescu nemzeti párti képviselő a követ-kező szónok, aki az adminisztrációs javasla-tot támadja. A szenátus ülése hat óraker ért véget.

— Megvert bárendező. Budapestről je-lentik: Botrányos jelenetek játszódtak le a Gellért-szállóban, ahol néhány fiatalember jelmezes álarcos-bálatrendezett. A rendezés nagyon gyengén ütött ki, mert este tizenegy órára mindössze negyven vendég érkezett a Gellért két nagy termébe, melyet ötmillió koronáért béreltek ki. Tízmillió koronáért szerződtek a bála egy jazz-bandot. Negyvenezer koronába került egy jegy és mivel csak negyven jegyet tudtak eladni, a bál egész bevétele 1.600.000 korona volt. Mikor a Gellért bérleje látta, hogy a kikötött ötmillió veszedelemben forog, követelni kezdte a terebér kifizetését. A rendezőség azonban nem tudott eleget tenni a követelésnek s ugyan-akkor a jazz-band is erőlyesen kérte a tízmillió ko-ronát. A dolog vége botrány lett és két főrendező megverték, az egyikről a frakkot is levették. A nagy botránynak a rendőség vetett véget.

Aki fia születésekor rabolni indul

(Cluj-Kolozsvár, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt év decemberében egy lélektanilag nagyon érdekes ügyet tárgyalt a dési törvényszék. Manasturean Tódornak hívták a vádlottat s terhére betöréses lopás volt írva.

Manasturean kozárvári földműves a múlt év júniusában összeállt egy háromtagu kóbor cigánybandával s ezekkel együtt fegyverrel betört Székely Sándor margittai gazdához. Alkulcsal felnyitották magtárának ajtaját és egy ott elhelyezett ládából huszezer lej készpénzt és huszonhatezer lejt kitévő fehérműt raboltak el.

A dési törvényszék mind a négy betörőt két és fél évi börtönnel sújtotta. Az elitáltak közül csak Manasturean felebbezett s perének iratai ma kerültek a kolozsvári Tábla elé.

A Tábla mai ülésén a referensbíró felolvasta a bűnügyhöz tartozó összes aktákat. Ezekből megtudjuk, hogy a betörés napján kettős ünnep volt a Manasturean-családban. A paraszt betörőnek az apja ugyanis ekkor tartotta menyegzőjét második feleségével, mely, amint falun szokásos, nagy mulatozással szokott végbemenni. De ünnep volt a betörőnek saját családjában is. Azon a délután született feleségének első gyermeke, egy fiú. Normális ésszel elgondolva, az ember ilyenkor, bármilyen elvetemült is legyen, bizonyos meghatottságot érez, lelkileg talán újjászületik, látva a bölcsőben síró fiútódot. Manasturean azonban sem az egyiket, sem a másikat nem érezte. Életének legnagyobb ünnepén összeállt a kóbor cigányokkal, fegyvert vett a kezébe, hogy másik embertársának javaira törjön. És ez a szimptoma a legsötétebb lelkületre enged következtetni, amilyenekkel az ember ritkán találkozhat a tárgyalótermekben.

Igaz, hogy erre nem írnak elő büntetést a paragrafusok. A Manasturean Tódor bűnét épügy kvalifikálják, mint más betörőt, aki talán azért követte el a bűnt, hogy kenyeret szerezzen éhes gyermekeinek.

Tanasescu főügyész hatalmas beszédet mondott az ítélet súlyosbítása érdekében. Beszédében kiterjeszkedett a lélektani momentumokra is s megdönthetetlen bizonyítékokat hozott fel a Manasturean bűnössége mellett. A vádlottat dr. Giurgiu János védte, érveléseit azonban a táblai tanács nem vette figyelembe és helybenhagyta a dési törvényszék két és fél évi börtönbüntetését. Az elitelt a semmitőszékhez felebbezett.

Egy kísérlet elegendő

annak igazolására, hogy a legmáskasabb hüléses fájdalom, köszvény

rheuma és csusz rögtön megszűnik

ha elhasználunk egy üveg dr. Biró-féle

KASTANIN-t

Hatása páratlan. 1 üveg 30 lej. Főraktár: Dr. Biró gyógyszerár, Cluj. —2— Lloyd 3367

SUCHARD
CSOKOLADÉ
HÁZTARTÁSRA ÉS NYERS ÉVESRE

HASZNÁLJON
CSAK
DURA
ELEMENKEIT!

Isten snorrerjai

A siketnéma koldus imája. A zsidó tömegnyomorúság szomorú péntekje

(Sighetulmarmatiei-Máramarossziget, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A zsidó népi élet-hez elválaszthatlanul hozzátartoznak: a „snorrerek“, a zsidó koldusok. Egyik nagy zsidó író, — Mendele Moicher Szfurim — igen szellemesen bizonyítja, hogy Izraelben mindenki van valami a snorrerságból. Tény mindenestre az, hogy a zsidó tömegnyomorúság rengeteg snorrert termel ki s ma már szinte iparszerű foglalkozási ág lett a zsidó koldus-ság. El kell ismerni: nehéz és keserves foglalkozás s mint munkateljesítmény is igen jelentős. Egész természetesen a zsidó népi élet újjáéledése erős harcot indít a snorrer-rendszer ellen és arra törekszik, hogy a nyomort ne koldulással, de munkalkalmak adásával győzzék le.

(Péntek délután)

A nyomor teljes valóságában péntek délután mutatkozik meg. A nyomor ilyenkor kivonul az utcára és a szombat szentsége jogán követeli a maga alamizsnáját. Megdöbbenő képeket tár fel egy ilyen péntek délután. Hiszen egy heti éhezés vonultatja fel nyomorúságos ábrázatát és követeli, hogy megadassék számára legalább szombatra és legalább egy falatnyira: a kenyér és a hal. Péntek délután a kávéház képe is más. Mintha kétségbeesett izgalom futná át.

Hiszen más napokon még megjárja a munkanélküliség, még megjárja a nélkülözés, a napi két-három lejes kereset. De a péntek este és a szombat: egészen más és elképzelné is borzasztó, ha péntek estére a férj nem tud gondoskodni a családjáról. És bizony nem egyszer megtörténik, hogy különben jólöltözött emberek kérnek titokban néhány lejt vad ismeretlentől, csak azért, hogy legalább egy kis kalácsot vehessenek, mely fölött az áldást elmondhatják. Szorgalmas iparosok, kik egy egész heti munkájukkal nem tudták a szombatra valót megkeresni, péntek délután snorrereknek csapnak fel és nincs mód sorsukon enyhíteni. De kivonulnak a gyermekek is és az utcán valósággal elállják az ember útját. Mindenki „csak egy lejt sabeszre“ kér.

Beszélggettünk egy kereskedővel, aki a következőket mondotta:

— Valósággal súlyos kalkulációs tétel üzleti életünkben az itteni snorrer-rendszer. Naponta átlag ötven-nyolevan lejt megy el snorrerekre, még akkor is, ha csak egy lejt adunk. Igen sok kereskedő bevezette már, hogy bélyeget ad, mert csak így tudja valamennyire ellensúlyozni a snorrer-inváziót. Így aztán husz banisokat is tud adni. Természetesen a snorrerek közt nagyon sok olyan van, aki bizony nem érdemli meg még a husz banit sem. Ismerek például egy igen jó bádogosmestert, aki dolgozni ugyan nem akar, de a gyermekét koldulni küldi. Természetesen erre a célra előzetesen kiéhezteti és rongyokba öltözteti. A helyzet azonban az, hogy nincs időnk és módunk ellenőrizni, hogy vajjon megérdemli-e a snorrer a nedovet. Aki kér, annak tehetősége szerint, mindenki ad.

(A vörös Jozsel)

A snorrerek között természetesen kialakult, is, mert típusok vannak, köztük nem egy olyan, aki az egész városban általános rokonszenvet élvez.

Ilyen a vörös Jozsel is, aki bizony méltán lehetne egy Anatole France-i novella hőse. Ismeretes Anatole Francenak novellája a szegény Harlekinről, aki, hogy belső áhitatát kifejezésre juttassa, tuláradó szeretetében tótágast áll a feszület előtt. A vörös Jozsel siketnémanak született, az elméje is gyenge. Már vagy harminc éve koldul s minden nap megkeresi a magáét. Azután hazamegy a bátyjához, aki rendszeresen elszedi tőle az összekoldult pénzt. És ez így megy már évek óta. Jozsel agyában csak egyetlen egy fogalom él teljes tisztaságban. És ez az Isten fogalma. Jozsel egyetlen egy héber betűt

sem ismer s bizony nincs a vallásnak olyan írott törvénye, melyre megtanították volna, vagy amelynek értelmét fel tudná fogni. De azért szigoruan vallásos s nem mulasztana el egyetlen egy istentiszteletet sem. Ha belép a templomba, megcsókolja a mezűt, megmossa a kezeit, imakönyvet vesz maga elé és imádkozik. Feláll és Kelet felé fordul, meghajtja magát s aki nem tudja, hogy egyszerű siketnéma, bátran hihetné, hogy a legálitatosabb imával imádkozik istenéhez. És bizonyára úgy is van, az együgyű siketnéma Jozsel imája az igazak imája közül való s ha van ima, amely Szigetről az Isten szármolyához jut el, bizonyosan az övé az. Mert hogy is mondja Anatole France: Boldogok az együgyűek mert meglátják az Istent.

És még egy különös dolog él valóságként az együgyű Jozsel lelkében. Hónapokkal előre pontosan meg tudja mondani, hogy hány nap mulva következik be valamelyik ünnep. A purimnak már hetekkel előtől örül és boldogan mutatja ujjain, hogy hány nap mulva kapt fonott kalácsot. Az élete ünnepnapok között telik el, ha elmult az egyik, már számolja a másikat. És így él évek hosszú sora óta, együgyűen, némaságra és örök siketségre kárhóztatva, de bizonyos az, hogy Isten kiválasztott snorrerje ő.

(Néma, aki beszélni tud)

Minden snorrernek megvan a maga speciálisága. Ezek között is a legbecsületesebb az együgyű Jozsel. Ha ezresekkel teit tárcát adnak a kezébe, ő kikeres egyetlen egy lejest és a többihez nem nyulna. Bármit rá lehet bízni, becsületessége valósággal megható.

Egy másik híres snorrer a néma, aki azonban beszélni tud. Ennek trükkje az, hogy két beszélgető közé áll és szó nélkül a két ember közé csapja a kezét. Addig el nem mozdulna, amíg az alamizsnát meg nem kapja. Mindez persze szóval nem történik, de ha netán mégse akarnád észrevenni, megered a nyelve. Valahogyan szigeten minden snorrernek megvan a maga speciálisága s az ember szinte úgy érzi, hogy valóban igaza van Mendalénak: maga a zsidónép is snorrer csupán a galutban s bizony nem mindegyikünk olyan tisztalelkű mint Jozsel, a siketnéma. sz. b.

Megfagyott az országuton.

A szent-annai csendőrség ma jelentést tett az aradi ügyészségnek, hogy a község közelében az országuton halva találták Hell János községbeli 58 éves gazdálkodót. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy ittas állapotban az utra feküdt le és az éjszaka folyamán megfagyott. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Súlyos revolvermerénylet Bettauer Hugó bécsi író ellen

Bécs márc. 11. Bettauer Hugó bécsi íróhoz tegnap egy fiatalember állított be, aki rövid néhány szóváltás után revolvért fogott és az író felé irányította. A merénylet ötször egymásután lött Bettauerre. Egy golyó az író hasába furódott, kettő tüdejébe, kettő pedig a karjába. A merénylet a helyszínen lefoglalták és átadták a rendőrségnek. Itt bevallotta, hogy Rothstock Ottó husz éves fogtechnikussal azonos.

— Tetteimet — így kezdte Rothstock vallomását a rendőrségen — politikai okokból követtem el Kampóskeresztes vagyok és mint ilyen nem tudtam nézni Bettauer Hugónak erkölcselen működését. Szándékom volt kipuoztatni ezt az embert, aki a fiatalság megrontója.

A rendőrség őrizetbe vette a fiatalembert és néhány óra mulva átkísértette a Landesgericht fogházába. Bettauer állapota súlyos. Bevitték egy bécsi szanatóriumba, ahol nyomban megoperálták.

Az Első Romániai Selyemgyár

S. Trebitsch & Sohn — ajánlja tisztaselyem gyártmányait

Crepe de chin, Crepe marocain, Charmeuse, Charmante, Satin de chine, Musselin duchesse, Imperial duchesse, Takarólevantin, Takaróatlasz 180 cm., Ponge, Mosóselyem, Nyersselyem, Brokátok, Nyakkendőszövetek, Fantázia-zsebkendők stb. Rendelések a gyár irodájához (Bucuresti, Str. Soarelui Nr. 4.) intézendők. Telefon 44-24 és 76-44.

Rador 2561

Az Uj Kelet az ország naplószerkesztők: G. Felelős szerkesztő: Előfizetési árak: 240 lei, fél: Az Uj Kelet cíkj megjelölés

A purim-es gel telt el Kol jöttek, más sze

Csütörtök
5685 Ádár 16
1925 március 12

től duzzadó vo
Ünneplo zs
kező ujszerű
Három férfi
ilyenkor ottho
tréfás adbizot
Bejöttek a
megszóltak:

— Hölgyei purim napján vajjon gondolt szép estén hány kuckójában van arra, hogy behan, nekik valahagyanak magukba.

Zord figye soha tapintatlanatig elfogód feloldódik der látja, hogy itt lamosság. Szél elő? Egy tábl És rögtön utakabáttal helye „adókönyvet“. Mellén, a kaba irással: „Elle szintén egy tá Ezután a zsidók is műk jószívűség a arra, hogy a estje.

— Julius shillingesek. verdében és ba lyik a tizezerke való átbélyegző gesek legkésőbb

— Sándor magyar par A nemzetgyűlé Sándor Pál sz gyelmet Magya tere, amely je látszik. Rámuta egész vonalon lanság, senki s cég lesz holnap hogy régi cége büzrével kapo gárság rákény kormány helyte képen nem ko is vagyonválsa kedelem válság

— Szerel trák városi városában, Leil a nagy menek eset történt. P volt polgármes szóváltás után 25 éves városi gyilkosság után csendőrségen é ölte meg a fia

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidó ság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

A purim-este nem azzal a zajos elevenség-gel telt el Kolozsváron, mint régente. Más idők jöttek, más szellemmel és az idők lelkét ezen a purimi estén lehetett megérezni legjobban. Otthoni szórakozáson, családi összejöveteleken ünnepelték meg Mordechaj és Eszter történeti esetét, a csodás megmenekülést, a nagy szerencsét, amiben a zsidóknak akkor és azóta több ízben részük volt.

Csütörtök
 5685 Ádár 16
 1925 március 12

Purimi örömiünk egykor maskarás és játékos, jókedvtől duzzadó volt. Ma ez is megváltozott. Ünneplő zsidó családokhoz ezidén a következő újszerű maskara-látogatók jöttek. Három férfi — jobb családok fejei, akiknek ilyenkor otthon van a helyük — összeállottak tréfás, adóbizottsággá.

Bejöttek a mulató családhoz és az egyikük megszólalt:

— Hölgyeim és uraim, köszöntjük önöket purim napján és jó mulatást kívánunk. De vajjon gondolnak-e önök arra, hogy ezen a szép estén hány szerencsétlen család feküdt le kuckójában vacsora nélkül. Gondolnak-e önök arra, hogy betegek vannak nedves lakásokban, nekik való táplálék nélkül. Egy pillanatra hagyjanak fel a jókedvvel és térjenek magukba.

Zord figyelmeztetés, de zsidó ember ezt soha tapintatlanságnak nem veszi. Néhány pillanatilag elfogódott a kínos csend, de azután ismét feloldódik derűbe a hangulat, mert a szónok látja, hogy itt megvan az adakozásra való hajlamosság. Széttárja kabátját és ime, mi kukkan elő? Egy tábla, ezzel a felirással: „Direktor”. És rögtön utasítja egyik társát, aki széttárt kabátjával helyet foglal, hogy vegye elő az „adókönyvet”. A társaság ránéz és mit lát? Mellén, a kabát alatt szintén egy tábla e felirással: „Ellenőr”. A harmadik kabátja alól szintén egy tábla beszél. Ő maga a „Pénztár”.

Ezután a „bizottság” működni kezd és a zsidók is működni kezdenek. Így ölelkezik a jószívűség a jókedvvel és így adódik mód arra, hogy az inségesnek is legyen egy jó estje.

— **Juliusra elkészülnek az osztrák ezüst-shillingesek.** Bécsből jelentik: Az osztrák pénzverdében és bankjegynyomdában nagy tempóban folyik a tizezerkoronás bankjegyeknek shillingértékre való átbélyegzése. A pénzverdében az ezüst shillingesek legkésőbb júliusig elkészülnek.

— **Sándor Pál gazdasági kritikája a magyar parlamentben.** Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés mai ülésén az appropriáció vitájához Sándor Pál szólalt fel. Beszédében felhívja a figyelmet Magyarországi mai súlyos gazdasági helyzetére, amely jelen pillanatban még szanálhatónak látszik. Rámutat arra, hogy a kereskedők között az egész vonalon vihar pusztít. Általános a bizalmatlanság, senki sem tudja ma, hogy melyik elsőrangú cég lesz holnap inzulvens. Példákat sorol fel arról, hogy régi cégek omlottak össze máról-holnapra. A börzével kapcsolatosan megállapítja, hogy a polgárság rákényszerült a borszespekulációra, mert a kormány helytelen intézkedései következtében más-képen nem konzerválhatta vagyonát, de ezenkívül is vagyonváltással sújtották őket. Ezután a kereskedeleme válságának okait fejtegette hosszasan.

— **Szerelmeftélsből gyilkolt egy osztrák városi képviselő.** Grácból jelentik: Wagna városában, Leibnitz mellett, ahol a háboru idején a nagy menekülő tábor volt, szombaton éjjel véres eset történt. Petutschnigg János, Wagna városának volt polgármestere és most városi képviselője, rövid szökváltás után revolverrel lelőtte Pilz Sándort, egy 25 éves városi tisztviselőt, aki azonnal meghalt. A gyilkosság után Petutschnigg önként jelentkezett a csendőrségen és elmondotta, hogy féltékenységből ölte meg a fiatalembert.

— **Halálozás.** Súlyos vesztés érte a kolozsvári zsidó egyetemi hallgatókat. Dr. Braun Lázár, aki mintegy két hónappal ezelőtt tette le doktorátusát, gyomorfekélyvel a kórházba került, de sajnos megmenteni nem lehetett és ma reggel öt órakor meghalt. Az elhalt kollegái között óriási részvét nyilvánul meg, ugyszintén Braun laczházán lakó szülei iránt is. Temetése ma, csütörtökön délután fél 2-kor lesz a tordai-uti zsidótemető halottas házából.

— **A vaskirály öngyilkosságát kísérelt meg.** Lodzban, a nagy lengyel ipari városban szenzációt keltő esemény történt. A világhírű Breitbart Zsigmond, akinél erősebb embert a világ mostanában nem is produkált, öngyilkosságot kísérelt meg anyja sírján. Breitbart ugyanis Lodzból származik, ahol azonban már csak apja él. Az öreg urat a vaskirály rendszeresen támogatta, de minden pénzt, amit sokatkereső fiától kapott, korcsmák mélyén dorbézolta el és bizony, ha nem volt pénze, az öreg ember nem restelte a koldulást sem. Nem volt tekintettel fia nagy hírnevére és családjára, akik mind jobb emberek. Az elmúlt hétfőn Breitbart, aki mostanában Varsóban lép fel, átjött Lodzba, hogy meglátogassa atyját. Az öreg nem volt otthon, mire a fiatal Breitbart anyja sírjához ment a temetőbe. Az öreg megtudta ezt és sietett fia után. Részegen jött és így találkozott a szomorú helyen apa és fia. A fiatal Breitbart heves szemrehányásokkal illette apját, aki gorombán felelt. A jelenetnek a temető látogatói közül többen tanui voltak. Ezek felé fordulva Breitbart ezeket mondotta: „nem is tudom, hogyan lehet átélnem majd ezt a borzasztó szűgyent, amit apám anyám emlékére és reám hoz.” Az öreg Breitbart erre csunya káromkodásba tört ki. A vaskirály kivette revolverét és ezzel föbe akarta magát löni, csak a jelen voltak közbelépésének köszönhető, hogy borzalmas szándékától ellállott. Breitbart barátai tanácsára apját szanatóriumba küldte, ahol az iszákos embert talán ki fogják gyógyítani szenvedélyéből.

— **Tábla előtt a huszéves tótfalusi gyilkos.** A kolozsvári Itélőtábla elé ma került Kántor Józsefnek, a huszéves tótfalusi gyilkosnak póre. Amint megemlékeztünk, a kolozsvári törvényszék a múlt év decemberében tartott főtárgyaláson — enyhítő körülményeket véve tekintetbe — egy és fél-évi börtönrre ítélte. Az elítélt akkor dr. Giurgiu János védőügyvéd útján felebbezett az Itélőtáblához. A gyilkosság 1924. júliusában történt. Kántor János bivalyfogatu szekerekkel járt a szászfenesi erdőbe. Az erdőbe érve, kifogta bivalyait és ő maga hozzáfogott a szekér megrakásához. Az éhes állatok közben betévedtek egy szomszédos zabvetésbe. Ezt észrevette Kun Ferenc erdőkerülő, a kártevő állatokat lefogta és be akarta vinni a községi előljáróság udvarába. A fiatal Kántor tiltakozott ez ellen és pénzt ajánlott fel váltságdíjra, csak hogy eresztesse szabadon állatait. Erre azonban Kun Ferenc rá sem hederített, sőt felemelte villáját, hogy a fiu felé sújtsjon. A veszekedésnek dülködés lett a vége, melynek folyamán Kántor kikapta Kun Ferenc kezéből a villát és ugy oldalba vágta vele, hogy Kun Ferenc vesezuzódás következtében néhány óra múlva kiszenvedett. A Tábla mai ülésén Tanasescu főügyész kérte a törvényszék ítéletének súlyosbbitását. Ezzel szemben dr. Giurgiu János azt fejtegette, hogy jogos önvédelem történt s ebben az esetben a büntető törvénykönyv nem ír elő semilyen büntetést. Tanuvallomásokkal bizonyította, hogy Kun Ferenc kőtekedő ember volt, aki minden ok nélkül több falusi emberrel összeakadt csak azért, hogy azokat megverhesse. A védőbeszéd után a tanács ítélőhatalma vonult vissza s rövid idő múlva Manolescu elnök kihirdette az ítéletet. Eszerint a Tábla helybenhagyta a törvényszék egy és félévi börtönbüntetését. Az elítélt felebbezett a Semmitőszékhez.

— **Letartóztatott adventisták.** Máramaros-szigetről jelenti tudósítónk jelenti: Nemrégiben jelent meg egy miniszteri rendelet, amely az adventistákat eltiltja vallásuk gyakorlásától, a rendelet szerint azzal az indoklással, hogy az adventista vallás tanai ellenkeznek a fennálló társadalmi renddel. A sugatagi csendőrségnek tudomására jutott, hogy az adventisták Falu-sugatagon istentiszteletet tartanak és az istentiszteletet végző embereket, mintegy nyolcat letartóztatották és bezárították a szigeti csendőrséghez.

— **Nátház-járvány Bécsben.** Bécsből jelentik: Bécsben erős nátház-járvány lépett fel, úgy hogy számos iskolát be kellett zárni, többek között az új kereskedelmi akadémiát is. Már eddig is több ezer a megbetegedések száma, de a betegségek eddig mind könnyebb lefolyásnak voltak.

* **Enyhe, kellemes, biztos hashajtó a Purgó.** 4

— **Diplomáciai tanácskozás egy leányrabló perzsa miatt.** Bukarestből jelentik: A görög követség azzal a kérelemmel fordult a román kormányhoz, hogy adjon ki Görögországnak négy embert, akik Görögországból jöttek Romániába. A kikért négy egyén közül egy perzsa és három görög. A perzsa, aki rendkívül szép és gazdag ember, elrabolta a görög külügyminiszter leányát és a három görög segédkezett a szöktetésben. A görög kormány, amely arról értesült, hogy a négy ember Romániába érkezett, lépéseket tett kiadásuk iránt. A három görög tekintetében nem is merült fel semmiféle nehézség. Ezeket letartóztatották és kiadták Görögországnak. A perzsa azonban hivatkozott perzsa állampolgárságára, a román hatóságok rendelkezésére bocsátotta magát s azt kérte, hogy Romániában itélkezzenek fölötte. A perzsa ügyében most tárgyalások és levelezések folynak. A belga követ, aki egyuttal a romániai perzsa érdekek képviselője is, buzdítkodik abban az irányban, hogy a perzsa ne szolgáltatassák ki. Ugyanilyen irányban tesz erőfeszítéseket Balmayer bukaresti belga főkonzul.

— **Hatóságilag akadályozták meg két kiskoru házasságát.** Eszékéről jelentik: Nikolic Sándor diakovári cigányvajda a napokban tizenhárom éves fia számára megkérte egy Filipovics nevű cigányzenész tizenkétéves mostohalányát, aki 2000 dinár lefizetése fejében a vajdának is ígérte a lányt. Nagy dinom-dánom mellett meg is tartották az esküvőt, amely azonban a rendőrség közbelépése miatt nem folyt le simán. A rendőrség ugyanis az egész lakodalmas népet bekísérte a városházára és közölte a szülőkkel, hogy a törvények értelmében fiatalok gyermekek nem léphetnek házasságra. A vajda felháborodottan tiltakozott a rendőrség beavatkozása ellen és érvül azt hozta fel, hogy ő is tizenhárom éves korában nősült s a hatóságoknak akkor nem volt az ellen kifogásuk. Hangoztatta azt is, hogy a cigányok között mindenkor szokásban volt a korai házasság és a leány megvásárolása is ősi szokás. Ez a védekezés azonban nem használt. A lakodalmas népet ugyan elbocsátották, a vajdát és Filipovicsot azonban 15—15 napi fogházbüntetésre ítélték, ami érthető elkeseredést keltett a diakovári cigánysoron.

— **Betörés Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik: Friedrich Herman kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy vasárnap este, míg ő színházban volt családjával, ismeretlen tettesek behatoltak Torna-utca 1. szám alatti lakásába és onnan 20.000 lej értékű ruhaneműt vittek el. A nyomozás megindult.

— **Hatezer éves sirt fedeztek fel Egyiptomban.** Kairóból jelentik: A gizeni piramisok közelében végzett ásások folyamán egy hatezer éves sirt ástak ki teljesen ép szarkofággal. Az ásást végző szakemberek azt hiszik, hogy Seno Feru, a IV. dinasztia első uralkodójának sírja.

* **Szakavatott anyagterkezelőt többévi tapasztalattal és elsőrangú referenciákkal keres** Bangra Lunca-Bradului.

* **Biztosító Intézet** bukaresti fiókigazgató-sága részére, ugy belső- mint külső munkában teljesen jártas, románul és magyarul beszélő főtisztviselőt keres. Ajánlatok „Kartellen kívül” jelligére a kiadóhivatalba kéretnek.

Nagy
harisnyavásár
 mélyen leszállított árakkal.

K ötött harisnya minden színben	lei	25
F lohr-harisnya minden színben	lei	53
M uszlin harisnya divat színben	lei	69
C érna-muszlin minden színben	lei	98
S elyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT
 FÖTÉR 13
 Divatkoztyokban és költőárakban óriási választék!
 A legjobb harisnyák csak BLATT-nál!

éntekje
 k olyan írott
 , vagy amely-
 zért szigoruan
 n egy istentisz-
 megcsókolja a
 vet vesz maga
 é fordul, meg-
 egyszerű süket-
 atosabb imával
 gy is van, az
 igazak imája
 getről az Isten
 é az. Mert hogy
 az együgyűek
 ént az együgyű
 pontosan meg
 ra következik
 va hetekkel ez-
 a, hogy hány
 élete ünne-
 gyik, már szá-
 szu sora óta,
 tségre kárhoz-
 választott snor-
 beszélni tud)
 ga speciilitása
 együgyű Jo-
 a kezébe, ő
 ez nem nyulna.
 ge valósággal
 , aki azonban
 y két beszél-
 ember közé
 lna, amig az
 persze szóta-
 karnád észre-
 zigaretten minden
 a s az ember
 van Menda-
 pán a galutban
 sztailekű mint
 sz. b.
 on. A szent-
 aradi ügyész-
 az országuton
 58 éves gaz-
 pitotta, hogy
 és az éjszaka
 megadta a te-
 nyilat
 ó ellen
 bécsi íróhoz
 rövid néhány
 író felé irányi-
 ott Bettaurere.
 ettő tüdejébe,
 helyszínen le-
 tt bevallotta,
 gtechnikussal
 tock vallomá
 követtem el
 nem tudtam
 működését.
 mbert, aki a
 atalembert és
 tgericht fog-
 tték egy bécsi
 álták.
 ár
 chine,
 sz 180
 Fan-
 Str.
 dor 2561

KÖZGAZDASÁG

Elkészült a csehszlovák kartellörvénytervezet

A kartellörvény főbb alapelvei

(Prága, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Illetékes helyről szerzett értesüléseink szerint, a már hónapok óta készülő csehszlovák kartellörvénytervezet munkálatai befejezést nyervén, már az érdekelt hivatalos körök elé terjesztettek véleményezés és a szakmai érdekeltektől beszerzendő információk céljából.

A készülő kartellörvény célja — mint ismeretes — a kartellek mai túlkapasdát a rendes gazdasági mederbe visszazoritani, a kartelleket az állam érdekeinek alárendelni, illetve azokat állami felügyelet alá helyezni. Tudvalevőleg a régi, 1870. évi osztrák ipari és kereskedelmi törvény sem ismerte el a kartelleket jogos gazdasági alakulatoknak, azonban hallgatólagos beleegyezéssel eltűrték a kartellek működését.

Az új törvénytervezet elismeri a kartellek alakulása jogi alapját éppen azért, hogy ezáltal

a gazdasági életre károsan kiható befolyásukat megszüntethesse. Az állami felügyelet éppen a kevésbé ellenőrizhető külföldi kartellekre irányul, amelyek tulajdonképpen nem vállalkozói tömörülések, hanem sok esetben gazdasági céloktól elütően, más érdekeket propagálnak.

Az állami felügyeletet egy Prágában alakuló „Állami gazdasági bizottság” fogja végezni, amelynek tagjai az érdekelt minisztériumok és a statisztikai hivatal kiküldötteiből alakul meg. Ennek a bizottságnak ügyköre kiterjed a termelés teljes ellenőrzésére, az árak forgalombahozatalára, azok árának megállapítására, sőt hatáskörén belül joga van a kartellek létezéséről is határozni, esetleg azok működését külön bizottságra is bízni.

Külön kartellbíróóságok a törvénytervezet szerint nem szervezettek, mert azok külföldön sem váltak be sehol.

Közügylési naptár

Március 15.

Dicsőszentmártoni Általános Hitelbank 25. VII. rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 5 millió, tartalékok 1,040.000, betétállomány 9,405.802'13, tiszta nyereség 547,867'56 lej. Polgári Takarékpénztár Rt. Kolozsvár, XV. rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 5,000.000, tartalékok 511.874'67, betétállomány 5,330.026'62, tiszta nyereség 236.595'57 lej.

Vereinigte Bistritzer Sparkassen A. G. Beszterce. LX. rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 2,000.000, tartalékok 857.646, betétállomány 18,769.428'50, tiszta nyereség 429.348'78 lej.

Március 21.

„Albina” Takarékpénztár és Hitelintézet Nagyszében, LII. rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 25,000.000, tartalékok 20,083.742 lej 96 bani, visszszámítás a Banca Nationalánál 36,201.000 lej, betétállomány 307,610.118'10, tiszta nyereség 10,814.180'28 lej.

Március 22.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. XXX-ik rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 25 millió, tartalékok 21,257.179'56, betétállomány 211,179.152'79, tiszta nyereség 8,396.942'97 lej.

Sváb Központi Bank Rt. XXX. rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 16 millió, tartalékok 12 millió 629.074, betétállomány 129 millió 662.653'33, tiszta nyereség 3 millió 067.613'60 lej.

Háromszéki Takarékpénztár Rt. Sepsiszentgyörgy XLIX-ik rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 2 millió, tartalékok 1,239.989'21, betétállomány 14,119.785'01, tiszta nyereség 898.911'54 lej.

Ujabb csatlakozások a kolozsvári kereskedők mozgalmához. Jelentettük már, hogy a kolozsvári Sfatul vasárnapi tiltakozó nagygyűlése óriási érdeklődést váltott ki az erdélyi és bánáti kereskedők körében. Ma újabb a szatmári Sfatul és a székelyudvarhelyi kereskedők egyesülete jelentették be táviratilag a Sfatul vezetésénél, hogy a gyűlésre elküldik delegátusait.

Meglepető fordulat Grätz Hermann kényszerregezési ügyében. A kolozsvári törvényszék meglepő végzést hozott Grätz Hermann és Grätz Hermann kényszerregezési ügyében. A legutóbbi tárgyaláson ugyanis a hitelezők többsége az egyezségi ajánlat elfogadása mellett szavazott és így mindenki bizonyosra vette, hogy a törvényszék hozzájárul az egyezséghez. A törvényszék azonban az egyik hitelező bejelentett követelését nem látta beigazoltnak, viszont ennek figyelmen kívül hagyásával nem

jön ki az egyezség elfogadásához szükséges többség és ez alapon a törvényszék nem járult hozzá az egyezség elfogadásához. Grätzék a határozat ellen jogorvoslattal éltek az ítéltáblához.

Ujabb kényszerregezés. Pollák Miksa máramaros-zigeti szövetkező kényszerregezési eljárás megindítását kérte a törvényszéknél. Aktíva 126.200, passzíva pedig 345.096 lej. Hitelezőinek 30 százalékos kvótát ajánlott fel.

Az Aradi Ipar- és Népbank közgyűlése. A részvényesek élénk érdeklődése mellett tartotta meg ez évi rendes közgyűlését az Aradi Ipar- és Népbank Szalay Károly elnöklete alatt. Gellényi Géza igazgató olvasta fel az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését, melyeknek értelmében a kimutatott 2,891.740'71 nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Eszerint 52.500 drb részvény után fizettetik osztalék, részvényenként nettó 40 lej, összesen: 2,100.000 lej, az igazgatóság jutaléka alapszabályok szerint 371.584 lej, az 1925. évre átvezettetik 198.708'71 lej, míg a nyereség többi része a vezérigazgató és tisztviselők és a felügyelőbizottság jutaléka fejében és jótékony célokra fizettetik ki. A közgyűlés egyhangulag újból megválasztotta a volt igazgatóság és felügyelőbizottság tagjait. Az elhunyt Grabner Károly helyébe Reicher Károly volt főügyészt választották meg. A részvényesek meleg hangon emlékeztek meg Hehs Béla vezérigazgató, valamint az igazgatóság és tisztviselőkar érdemeiről.

A mai valutapiac

A mai napon tovább szilárdult a devizapiac. Élénk forgalom mellett a következő árfolyamokon történtek kötések: Osztrák korona 346—348, magyar korona 350—355, cseh korona 6'07—6'10, francia frank 10'56—10'60, svájci frank 39'55—39'65, dollár 205'00—206'00, angol font 980—986, olasz lira 8'35—8'45.

Valutapiac március 11-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1053'00, Berlin —, London 976'00, Newyork 204'50, Róma 833'00, Zürich 39'40, Bécs 28'00, Prága 607.

Bukarest. Valuták: Napoleon 750'00, márka 48'00, leva 136, török lira 103, font sterling 960, francia frank 10'60, svájci frank 38'00, olasz lira 830, drachma 330'00, dinár 320'00, dollár 201'00, lengyel márka 37'50, osztrák korona 28'50, magyar korona 27'00, cseh korona 590.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 127'88—127'88, Amsterdam 207'50—207'50, Newyork 519'50—519'50, London 2478'75—2479'50, Páris 2676'25—2680'00, Milánó 2130'00—2130'00, Prága 1545'00—1545'00, Budapest 72'00—72'00, Belgrád 840'00—840'00, Bukarest 255'00—255'00, Varsó 99'50—99'50, Bécs 73'40—73'50.

Párisi tőzsde: Bukarest 900'00

Mielőtt kávéházát renoválja,

kérjen árajánlatot és terveket

Kissling Rudolf és Fia

román csillár- és bronzárugyártól Timisoara

Ha művészi kiváló fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butorterméit, asztalosok furniészükségeit legolcsóbban itt szereshetik be

SPORT

Elmaradt a Svájc-Roman találkozás

Megirta az Uj Kelet, hogy az FSSR. meghívta Svájc válogatott csapatát — budapesti és bécsi turájukkal kapcsolatosan — egy mérkőzésre. A svájciak úgy döntöttek, hogy amennyiben a játékosok megkapják a szükséges szabadságot, eleget tesznek a meghívásnak. A svájci szövetség ilyen értelmű döntése nagy örömet keltett és mindenki bizonyosra vette, hogy a mérkőzés tényleg létrejön. Sőt az FSSR. labdarugószakosztálya már pontos dátumot is tudott április 12-ében. Annál kellemetlenebbül érintette a központi FBA-t a svájciak most érkezett levele, amelyben sajnálkozásukat fejezik ki afelől, hogy a meghívásnak nem tehetnek eleget, de játékosaik, akik tiszta amatőrök és valamennyinek rendes foglalkozása van, nem tudnak annyi szabadságot kapni, hogy ezt a harmadik mérkőzést is bekapcsolni tudják tura-programjukba.

A labdarugószakosztályok elnökeinek bukaresti értekezlete. Amint megirtuk volt, március 15-én Bukarestben értekezletre ülnek össze az ország Comitetul Regionalinak futballszakosztályelnökei, hogy a futballsportot szorosan érdeklő ügyekben egyöntetűen állást foglaljanak. Erre vonatkozólag most jelent meg a központ hivatalos kommunikéje, amelyben közlik, hogy az értekezlet vasárnap délelőtt kilenckor kezdődik meg és azon a következők kerülnek megvitatás alá: a FIFA-nak adandó válasz megszövegezése, javaslatok a futballszakosztályok módosítására, a bíróságok megvitatása és végül esetleges indítványok. Amennyiben a szakosztályelnökök akadályozva vannak, helyettük teljesjogú megbízottak kell, hogy megjelenjenek. A kiküldött költségeit a Comitetul Regionalok fedezik.

Bukarest válogatott mérkőzései. A fővárosi válogatottaknak eddig a következő csapatokkal van lekötött mérkőzésük: Április 12-én Csernovitz, 26-án Kolozsvár, május 21-én Arad és 24-én Temesvár válogatott csapat lesz az ellenfelük.

Elfogadhatatlanok a csehszlovákiai MLSz feltételei. A csehszlovákiai MLSz-el folyó tárgyalások a revánusra vonatkozólag fordulópont előtt állanak. Ismeretes ugyanis, hogy a mérkőzés időpontjában már megállapodtak, azonban az anyagi kérdéseknél olyan nehézségek támadtak, hogy a mérkőzés megtartása komoly veszélyben van. A központ labdarugószakosztálya táviratilag értesítette a cseh MLSz hogy a közölt anyagi feltételeket nem áll módjában elfogadni. A csehektől még nem érkezett válasz.

A Haggibbor megerősödvé veszi fel a küzdelmet a KKASE ellen. A vasárnapi program egyik kiemelkedő pontja a Haggibbor mérkőzése a KKASE-val. Mindkét csapat ambicionálja a győzelmet. A Haggibbor megerősödvé áll fel egy Marosvásárhelyről itt katonáskodó játékosal, Izsák, a targumuresi CFR kiváló szélsőjével, akit az intézőbizottság tegnapi ülésén leigazoltak a zsidó csapat részére. A két csapat találkozása a CFR-pályán fog lezajlani a Victoria—Universitatea, tehát a kolozsvári futballderby után, délután 4 órai kez-

Tavaszi férfiszövetudonságok

óriási választékban érkeztek az

URANIA térfi-konfekció áruházba

Cluj, Cal. Regele Ferdinand 34.

URANIA mozgóval szemben
Ruhák részletfizetésre is!

dettel. A v
Academiával
KMTE-mérk
ez dönti el,
tályból.

A b

A vasár
bajnokság

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

Itt em
közése a Z
eldöntetlen
nemsokára
hez kerül
mény eldö
A más
közvetlen
vetkezik.

Va

Bukar
noki. Juv
Olimpia 2
Prága

SZIN

Szatr
Tibor hir
be óriási
hangverse
Cluj köz
hangverse
tartja az

Csütörtök

44 s
Péntek A
ára

Szombat
don
azár

Szombat
pre
zár

Szombat
ság
mie

Vasárnap
9-e

Vasárnap
h-l

Vasárnap
ség
bet

Hétfő: A
gy
túr

ára

Kedd est
ára

Kedd est
mi

Sele
de Berg

cia író v
szerpber

Urán

nir. El
felvőaké

B. uno I

Apo
kinai re
vonásbat
deterativ

Fog

Ha

dettel. A városi sporttelepen a KMTE játszik az Academiaival és a KAC a CFR-rel. Az Academia—KMTE-mérkőzés a legelszántabbak egyike lesz, mert ez dönti el, hogy melyik csapat esik ki az első osztályból.

A budapesti bajnokság állása:

A vasárnapi mérkőzések után az elsőosztályú bajnokság állása a következő:

1. MTK	(14)	27	ponttal
2. Vasas	(15)	20	"
3. FTC	(14)	18	"
4. NSC	(15)	18	"
5. KAC	(15)	17	"
6. III. ker.	(15)	16	"
7. VAC	(15)	17	"
8. UTE	(15)	13	"
9. Törekvés	(15)	11	"
10. Zugló	(15)	10	"
11. BTC	(15)	7	"
12. BEAC	(15)	6	"

Itt említjük meg, hogy a VAC vasárnapi mérkőzése a Zuglóval Grosz (VAC) öngólja miatt lett eldöntetlen. A vezetést a VAC éri el, azonban nemsokára egyenlít a Zugló. Másodszor is vezetéshez kerül a VAC, de Grosz öngólja miatt az eredmény eldöntetlenné válik.

A másodosztályban az Ékszerészek vezetnek, közvetlen utánuk egy pont hátránnyal a TTC következik. Harmadik helyen a Husiparosok állanak.

Vasárnapi futballeredmények:

Bukarest. Sportul Stud—CAB 2:1 (1:1). Bajnoki. Juventus—Coltea 3:0. Bajnoki. Makabi—Olimpia 2:2 (1:1). Barátságos.

Prága. Slavia—TC Teplitz 6:0.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Szatmári Tibor hangversenye. Szatmári Tibor hírneves zongoraművészt, aki most fejezte be óriási sikerrel német, holland és olaszországi hangversenykörútját, egyetlen egy estére sikerült Cluj közönsége részére megnyerni. Egyetlen hangversenyét folyó hó 14-én este 9 órakor tartja az Unitárius Kollégium dísztermében.

Magyar Színház heti műsora

Csütörtök: A délibáb [Ujdonság először, premie: bérlet 44 szám, premiehelyárak, sorozat 103]
 Péntek: A délibáb [Ujdonság 2-odszor, rendes helyárak, napi bérlet 84 sz. B, sorozat 104]
 Szombat d. u. fél 4 kor: Ki babája vagyok én? [Ujdonság 4-edszer, mérsékelt helyárakkal, sorozat-szám 105]
 Szombat este 8-kor: A délibáb [Ujdonság 3-adszor, premie: helyárakkal, napibérlet 85 szám A, sorozat-szám 106]
 Szombat este fél 11-kor: Fűgefalevél [Operettujdon-ság 10-edszer, csak nagyko: uak számára, premie: helyárakkal, bérlet: szünetben, sorozat 107]
 Vasárnap d. u. fél 3-kor: Árvácska [Operettujdon-ság 9-edszer, mérsékelt helyárakkal, sorozat 108]
 Vasárnap d. u. fél 6 kor: Antonia [2-edseer, rendes helyárakkal, elővétai díj nélkül, sorozat 109]
 Vasárnap este fél 9-kor: Elssler Panni [Operettujdon-ság 5-odszor, premie: helyárakkal, bérlet: szünetben, sorozat 110]
 Hétfő: A valuta [Ujdonság először. A kolozsvári Magyar Színház drámai pályázatán első díjjal kitüntetett munka, premie: bérlet, premie: helyárakkal, bérlet: szám 45, sorozat 111]
 Kedd este 7-kor: A valuta [2-odszor, rendes helyárakkal, napibérlet 86 szám B, sorozat 112]
 Kedd este fél 11-kor: Indig A fred hangversenye [Premie: helyárak, napibérlet 87 szám A, sorozat 113]

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Csütörtök, márc. 12. *Cyrano de Bergerac.* Edmond Rostand, a h. lhatatlan francia író világhírű műve után, 9 felvonásban. Főszerepben Pierre M. gnier.

Uránia-mozgó. Csütörtök, március 12. *Premier. Elő léghajó.* Szenzációs kalandor dráma, 6 felvonásban. Főszerepben a híres német művész Bruno Decarli.

Apollo-mozgó. Csütörtök, március 12. *A kínai rém.* Bűnügyi detektív kaland 5 nagy felvonásban, filmre alkalmazva Fantomas világhírű detektív emlékiratait utáe. Főszerepben Ralf Loer.

Fogad ragyogni fog, mint a nap-sugár,

Ha Farmodont fogkrémet használsz Aladár.

Nussbaum Testvérek

marosvásárhelyi rövid-, nürnbergi, diszmü- és játékaru nagykereskedés

fióközlete Clujon

(Kolozsvárt). Calea Regele Ferdinand (volt Ferencz József-ut) 40. szám)

m e g n y í l t !

Eladás csak viszonteladóknek. Telefon 1085.

Hölgyeim! Tavaszi ujdonságok és selyem kalapok érkeztek óriási választékban az

"IDEAL"

kalapüzletbe, Cluj, Wesselényi-u. 8. (Gólya-áruházal szemben). Feltűnő olcsó árak. Átalakításokat modellek után vállalunk.

Husvétii hochprima szilvát

a somkúti főrabbi hecsherjével és mindenféle fűszerárut szállít

Léb Fivérek

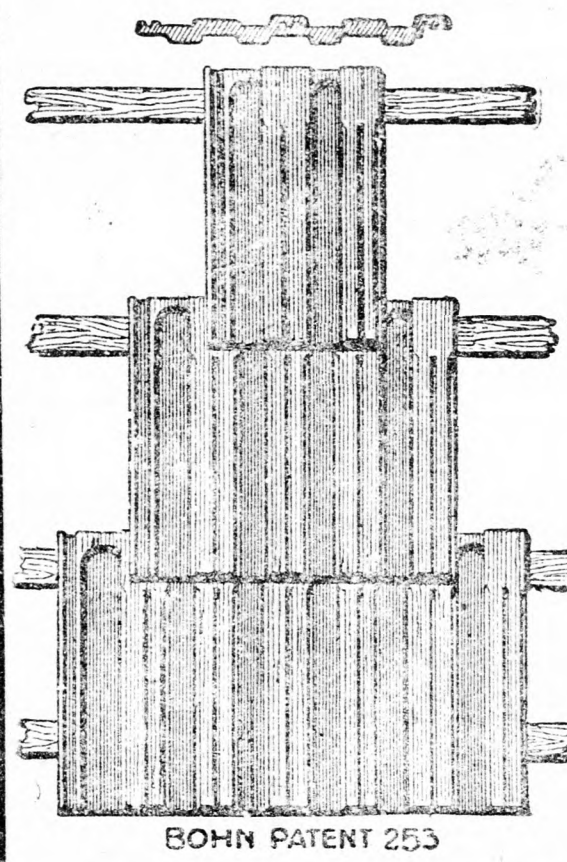
Telefon 127 Cluj. Telefon 471

Rendelje meg a tudás Enciklopediáját, a

Világlexikon-t

az Uj Kelet könyvosztályánál 380 lejért

Bohn Mihály Zsombolya



cserépgyáranak

Cluj és szomszéd vármegyék bizományi lerakata és vezérképviselete ajánlja a világhírű szabatálmazot: BOHN

cserépeket,

DACIA

portland cement, gipsz, mész, eternit pala, cserép, gipsztáblák, parketta és mindennemű építési anyagok raktáránál legolcsóbb napláron megrendelhetők és kaphatók

Cluj, Str. Moldovei (Varga-u.) 4. — Telefon 5.

Szolnok-Doboka, Szilágy vármegye, Beszterce-Naszód vármegye részére ismétlődő képviselők kerestetnek.

Érdeklődni Cluj-i vezérképviseleténél fenti címen.

Legitimáció, prospectusok és információk a mintavásár képviseleténél:
 "RADOR PUBLICITATE"
 Cluj, Strada Memorandului No. 12.



50%-os vasúti kedvezmény a csehszlovák vonatokon, 50%-os jegykedvezmény a C. F. R. vonalain, lakás, hirszolgálat információk stb. stb.

PRÁGAI NEMZETKÖZI MINTAVÁSÁR

1925. Március 22—29

A legkedvezőbb bevásárlási forrás Románia minden kereskedője iparosa és mezőgazdája számára

Csehszlovákia leghiresebb gyárainak kiállítása Kivételes kedvezmények a mintavásár látogatóinak

Vizumra nincs szükség!

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3—, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej, állástkeresőknek 30% kedvezmény. **Apróhirdetések díja előre fizetendő.**

60 éves öreg özvegy ember vagyok, fekvő ingatlanban 80 ezer lej értékkel rendelkezem, házasság céljából szeretnék megismerkedni egy 30—50 éves korig, oly özvegy asszonnyal, akinek szintén legyen legalább 60 ezer lej készpénze. Értekezni lehet Str. Pata 133. sz. este 7—8 óra között.

HUNWALD

Str. Vlahuța (vált Bolyai-u.) 3. Telefon 147.



Üvegcsiszoló és tükrögyár Táblautó raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükrök újrafoncsorozása 100.

Tanuló jó fizetéssel felvéteik Hirsch Adolf büroizletében.

Motorokat,

benzin, nyersolaj, szivógáz, 15 lóerőtől fölfelé, törött állapotban is keresek készpénz mellett vételre Elias Győző, Timisoara, Radulescu 6.

Perfekt magyar gyors- és gépirónót azonnalra keresek olaszvári ügyvállalat. Perfect németek előnyben. Ajánlatokat fizetési igény és eddigi működés megjelölésével „Nagyvállalat” jellegre Lloyd Express, Cluj, Str. Memorandului 24. továbbít. 8702

Motorok
Szivógáz 20—60 HP. Benzin 4, 5, 10, 16 HP. Nyersolaj 16, 20, 40, 45 HP. Diesel 40, 50 HP. Gőzgépek fűstabil 30, 40, 50, 60, 70 HP. Compound-stabil 60, 70, 80 HP. Összes gépek gyárilag javítva azonnal szállíthatók. Kedvező ár mellett. Kérjen árajánlatot. Friedrich Testvérek, Timisoara.

Cementcserép és díszteglakészítő gép lemezekkel eladó. Löw E. Frigyes, Kraszna Szilágymegye. 8698

Keresek lehetőleg zsidó beton- illetve cserépgyári munkást. Ajánlatok Josua Guttman cementcserépgyár Suplac címre küldendők. 8695

Eladó gépek. 3 db. revolver fűlcserepp és. új. 3 db. Duda- és fűlcserepprés kézi és erőhajtásra. 3. számú Ganz-féle téglaprés, napi teljesítmény 10.000 db. 1. számú téglaprés, hozzá cserépaumata és 10.000 db. száritó keret. Kedvező fizetési feltételek mellett azonnal szállíthatók. Friedrich Testvérek Gépgyár, Timisoara. 1819

„Szeszfőző, ki hosszú gyakorlattal rendelkezik, azonnali belépéssel állandó alkalmazást talál. Ajánlatokat a lap kiadóhivatala továbbítja „Szeszfőző” jelleg alatt. 8700

Transzmissiót Martinacémből, csiszolva, különként 24 lej, gyűrűs csapágyakat, kuplungokat, fali-gyámokat stb. előnyösen szállít, kiváló minőségben Friedrich Testvérek gépgyára, Timisoara.



**Zeiss
Busch
Rodenstock**

szemüveg - különlegességek

KON MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló üzletében,
Cluj, Calea Victoriei No. 2.
orvosi rendelés, minta vagy választás szerint kaphatók

Elvállalunk mindennemű vas- és fémöntést. Speciális gyártmány. ink: baanc, tizedes, hid- és vagon

mérlegek, mérlegsúlyok

Mérlegek javítása és hitlesítése. Ajánlatot készségi szolgálatunk. **Archimédes** Mérleggyár, Hoffer & Co. CLUJ
Strada General Poetas 19—21

Mindenütt kaphatók

Rador

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna
Kolozsvar
sörkülönlegességek
Ursus - Czelli sörfőzde Kolozsvar

AGECO Rt.

Calea Regele Ferdinand No 82.

Allandó nagy választék az összes

**Schroll-árúkból,
Zefirek,
Cartonok,
Poplinok,
bélésárú**
Angol, francia és cseh

A buhusi és prejmari posztógyárak vezérképviselete.

Rador 2061

Jó könyvek:

Dosztojevszkij:	Szegény emberek	66
Anatole France:	Komediás történet	70
Flaubert:	Három mese	140
Dickens:	Pickwick Club	420
Dante (Babits):	Pokol	170
"	Purgatorium	170
"	Paradicsom	170
Gerald:	Szeretni	160
Hoffmannsthal:	Akárki	100
Knut Hamsun:	Lynge szerkesztő	160
Karinthy:	Tanár ur	110
"	Jelbeszéd	120
Jack London:	A méhek dala	72
Rab Gusztáv:	Mocsárláz	200
Strindberg:	Haláltánc I—II.	140
Tagore:	Hajótöröttek	280
Mark Twain:	Koldus és királyfi	130
Unamuno:	Ez aztán a férfi!	120
Wells:	Felszabadult világ	90
Zola:	Germinal	210

Kaphatók az

Uj Kelet könyvostályában

Kérjen könyvjegyzéket!

Pályázat

Az oradea-marei orth. izr. hitközség a nyugdíjazás folytán megürsedett és ezidő szerint ideiglenesen betöltött főjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdet

Pályázótól megkívánt tik vallásos elöllet, a hitközségi ügyben kelő jártasság, mérlegképes kettős könyvvizetés, valamint a román, héber, magyar és német nyelvek oly mérvű tudása, hogy az összes irodai teendők elvégzésére képes legyen.

Fizetés megállapodás szerint.

Pályázók az életkorukat, családi állapotukat és képességeiket igazoló okmányaikkal felszerelt ajánlataikat legkésőbb f. évi május hó 1-iz nyújtják be Reich József hitk. alelnök urhoz S. r. Gilanyi 9. Oradea-Mare, 5685. Adar hó 12 én.

Nussbaum Samuel, hitk. elnök.

„Express“

Auto garage Atelier mechanic

Calea Victoriei 99. Cluj

Elvállalunk mindenféle mechanikai szakmába vágó javításokat, villany- és gázmotor szereléseket. — Mindenkori berautó szolgálat.

Szerkesztés hivatalt és ny Cluj-Kolozsvár, S. L. Pop. (Brassai-

Telefon: Szerkesztés kiadóhivatal Zs. N. Sz. —

Kéziratok kizár szerkesztőséghez zendők. Kéziratok adunk viss.

1925 március

Iró

Bécsben egy revolverlövessel életét. Bettauer hatalmas gardája volt a bécsi irmai társadalombonckés alá s köze volt Arth az egész világban és Angliában foglalkoznak a jának kérdéseivel gátják meg e zugságok hinár.

A kérdés re den konzervatív hiszen éppen a denki individual senkire sem le dalmat akarók.

De erőszak képviselőjével egy írónak, ak dases hive — valami, amelye nem lehet elég.

Az író ott szabadság korl szabadsággal le vagy irni egy főképen fegyve retének szabads el és vélt, vag meg. Az eszkö — irás és szó volt, még akkor pont szerint „Erkölesi d kódó, mert his nézeti, temper ször geográfiai az erkölcs.

Minden né a maga erköl vagy lerombol munkálkodtak. ságát csak kol esetre sem egy

A kampós rossz világítást igazságainak e sal tudta doku

A józan k fogja itelni öt közelebb hozzá nak érvényesit nek érzi magá sérthetlenség Bettauer me ember rémtett világit rá, h erkölseit ma meg. Egyben keresztetek, Bettauer tolla a bécsi fiatalo a bizonyos „e Ahhoz, hogy jon támasztat ket arathasso lelkekben irás találjanak.

Tehát az még ki nem ott szunnyadt lüktetésében. portok lelkébe formálója, — szintén tetté